

Berndt Kallenberg

– myntsamlaren och donatorn från Kristianstad

Jubileumsdoktor och myntsamlare Berndt Samuel Kallenberg (1826-1910) levde och verkade i Kristianstad i nordöstra Skåne där han var lärare vid Kristianstads Högre Allmänna läroverk. I denna artikel presenteras Kallenbergs numismatiska verksamhet av tre författare. Det första avsnittet har skrivits av Ian Wiséhn och är en biografi över Kallenberg och en beskrivning av hans donationer. Därefter redogör Dan Carlberg för Kallenbergs myntsamlargärning. Slutligen presenterar Cecilia von Heijne myntfynd som förvärvats av Kallenberg.

Den gamle lärarens donationer – Kallenberg och myntsamlingen på Kristianstads läns-museum

De svenska läroverkens numismatiska samlingar skapades under 1800-talet för att kunna tjäna som autentiskt åskådningsmaterial vid undervisningen. Tanken var att man till exempel skulle kunna titta på mynt från romersk kejsartid samtidigt som läraren berättade om det romerska riket. I och med att läroverken hade sina mynt-, mineralie- och naturaliesamlingar fanns det organiserade samlingar som kunde ta emot privatpersoners gåvor. Intresset för läroverkssamlingarna minskade emellertid under första hälften av 1900-talet och mynten och medaljerna placerades i något skåp och glömdes bort. Samtidigt insåg naturligtvis ansvariga personer att de värdefulla objekten borde hamna i säkerhet och samtidigt komma till användning. Det var då som läns museerna kom in i bilden. Dessa hade från och med slutet av 1800-talet utvecklats, i Arthur Hazelius anda, till att bli värdare av stora mängder föremål – främst då med proveniens från det egna länet. Vartefter överfördes därför den ena läroverkssamlingen efter den andra till museerna. Så skedde även med den samling som funnits på Kristianstads högre allmänna läroverk.

Samlingen i Kristianstad är starkt förknippad med adjunkten vid läroverket fil. dr Berndt Samuel Kallenberg. Grunden till samlingen lades under läsåret 1858-59. Här kan vi jämföra med andra äldre läroverkssamlingar i Sverige: Härnösand 1793, Jönköping 1860-talet, Kalmar 1795, Linköping 1790-talet, Nyköping 1846, Skara 1748, Strängnäs

Bild 1. Fotografi på Berndt Kallenberg taget i W. v. Bergers Fotografi Atelier i Kristianstad (KMK).

1822, Sundsvall 1861-62, Umeå 1861, Visby 1835, Västervik 1860-61, Växjö 1793, Örebro 1833 och Östersund 1859. Berndt Samuel Kallenberg föddes år 1826. Efter de tidiga årens skolgång inskrevs han vid Lunds universitet. Där promoverades han till fil. dr. Under sin tid i Lund var han en aktiv medlem av Lunds studentsångförening under den så kallade Lindbladska perioden. I Lund började Kallenberg samla på äldre böcker och han hade som specialitet kataloger från Lunds Akademi. År 1854 utnämndes Kallenberg till e.o. lärare vid Kristianstads högre allmänna läroverk. Han blev kvar fram till sin pensionering. Sedan 1859 var han ordinarie adjunkt och från 1866 även läroverkets bibliotekarie. Kallenberg avled 19 juni 1910¹. Den gamle ogifte läraren överlämnade, genom sitt testamente, 24.000 kronor som en grundplåt till ett hem för ålderstigna tjänarinnor i Kristianstad; 5000, 2000 och 1000 kronor som stipendiefonder vid läroverken i Kristianstad, Lund och Landskrona; 3000 kronor till barnhemmet i Kristianstad

¹ Svenska Dagbladet 28 juni 1910

samt 2200 kronor till Tygelsjö och Västra Klagstorps församlingar. Sin stora myntsamling överlämnade han till Kristianstads stad.

Kallenbergssamlargärning

Kristianstads högre allmänna läroverk ägde sedan tidigare en myntsamling tillkommen genom gåvor av lärare och elever allt sedan andra hälften av 1800-talet. Samlingen var så omfattande, att den 1882-1888 beskrevs av Abraham Ahlén och gavs ut i tre delar². Från sin utvidgning 1910 till mitten av 1970-talet förvarades samlingen på skolan, intresserade elever till gagn. Intresset förfaller dock ha varit relativt svalt. Detta i kombination med ett stegrad marknadsvärde, gjorde förvaringsomständigheterna tveksamma. Därför deponerades samlingen hos Kristianstads länsmuseum. Idag finns den i ett särskilt skåp i en vacker kasernbyggnad från 1760-talet, belägen vid Norreport (läroverket är beläget vid Söderport).

Förutom de rent numismatiska objekten

² Förteckning öfver Kristianstads Högre Allmänna Läroverks samling af mynt och minnespenningar.

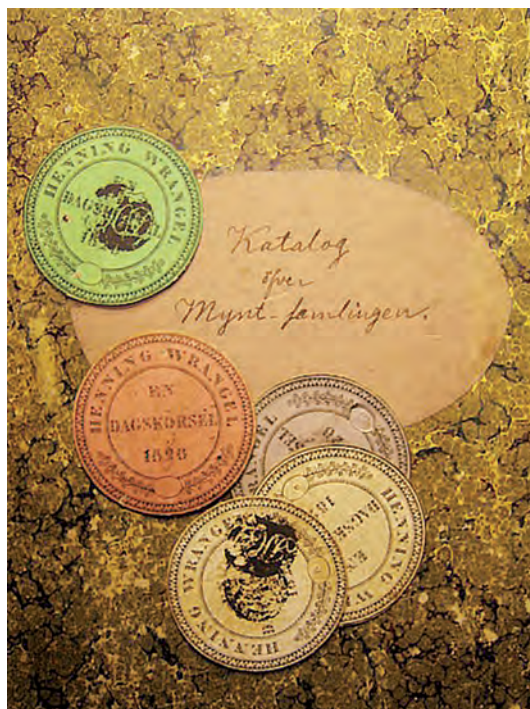

Bild 2. Detalj av framsidan till en av Kallenbergss många prydliga myntkataloger med pappolletter från Henning Wrangel, som Kallenberg ägde hundratals av (Regionsmuseet i Kristianstad. Foto D. Carlberg).

Bild 3. Detalj av framsidan till en egengjord myntkatalog med en klipping representativ för samlingens kopparmynt (Regionsmuseet i Kristianstad. Foto D. Carlberg).

efterlämnade Kallenberg ett antal förteckningar av olika slag. Dels finns fyra förteckningar över den egna samlingen från åren 1860, 1862, 1871 och 1895, de tre förra ordnade kronologiskt och i sjunkande valörordning, den senare med uppdelning mellan myntmetallslagen. En femte anteckningsbok innehåller noteringar om de inköp och försäljningar som gjordes genom åren. Slutligen finns dels en odaterad av Kallenberg utprättad förteckning över läroverkets samling, vilkens vårdare han onekligen var, dels en anteckningsbok över "gåfvor till Christianstads H. Elementarläroverks Mynt- och Medaljsamling Läsåret 1871/72 - 81/82" som titeletiketten uttrycker det. Av dessa bevarade sammanställningar får vi en bild av Kallenbergs samlargärning som kompletterar studiet av de numismatiska föremålen. Inköps- och försäljningsställena är särskilt intressanta och visar för oss vilken hängiven samlare han var. Vidare är hans egna myntpåsar tryfferade med uppgifter om sitt innehåll, fakta om valör, årtal, myntort etc. Utöver dessa noteringar finns på en försvarlig del anteckningar som rör objektets proveniens.

Berndt Kallenberg synes ha hyst en förkärlek för kopparmynten. De intar en helt central plats i hans samling av mynt. Han samlade dem inte renodlat. Silvermynt förekommer även, men de är då av lägre valör eller av ett mera lättanskaffat slag. Den vikt som lades vid mynt av den oädlä metallen kan ha två förklaringar. Den ena är en anpassning till samlandets ekonomiska förutsättningar; kopparmynten var helt enkelt billigare att köpa. Det kan också vara så, att valet av kopparmynt speglar ett mera faktiskt intresse som fanns

oavsett ekonomiska realiteter. Som han till sin kollektion fogade även dyrbara kopparmynt, verkar det som om det inte enbart var ett pekuniärt val - han hyste ett genuint intresse för just dessa mynt. Denna bild får men även som en ingivelse, då man praktiskt hanterar materialet. Koncentrationen av kopparmynt är således ingen tillfällighet och den sammanfaller väl med dåtidens förtjusning för tematiskt och systematiskt upplagda samlingar med begränsat omfång. Slutligen visar hans generösa gåvor testamentariskt, att det för Kallenberg inte rädde några ekonomiskt knappa omständigheter som skulle vara skäl att avstå vissa mynt.

Berndt Kallenberg synes ha varit synnerligen aktiv som samlare redan i sina tidiga levnadsår. En stor del av samlingens bevarade bättre mynt införskaffades på auktionen efter Scharp 1851, d.v.s. när Kallenberg endast var 25 år. Så ropade han här t.ex. in det välbevarade 2 ½ öret 1661 samt Scharps Arbogaklipping. Han köpte poster med klippingar och fyrkar. Tyngdpunkten i inköpen vid denna auktion låg på stormaktstidens mynt. Som mest intressant framstår emellertid den vackra ten med tre Kristinas ettöringar från 1647, som blev Kallenbergs för facila två riksdaler riksmünt. Grosshandlare Scharps samling omfattade även en avdelning svenska polletter. Detta avsnitt beredde uppenbarligen Kallenberg stort nöje, ty även här gjordes många inrop. Flera rara polletter fanns endast som avslag eller avgjutningar i bly. Även dessa kopior var föremål för Kallenbergs intresse. Totalt förvärvade han inte mindre än 40 poster, vilket utgjorde mera än en fjärdedel av det utbudna materialet.

Bild 4. Den vackra tenen med tre Kristinas ettöringar köpte Kallenberg på auktionen efter grosshandlare Scharp redan så tidigt som 1851 (Regionsmuseet i Kristianstad. Foto D. Carlberg).

1860 köpte Kallenberg ett myntskåp av änkefru Eneström i Malmö för inte mindre än 35 riksdaler, vartill kom en transportkostnad om mera än sex riksdaler samt för arbete med inredning och komplettering av detsamma ytterligare tio riksdaler. Var detta skåp finns idag är författarna okänt. Enkefru Eneström lyckades även sälja på myntsammlaren från Kristianstad lite numismatisk litteratur. För andraupplagan av Brenner fick hon tio riksdaler, för Havercams beskrivning tre riksdaler samt för Ziervogels föreläsningar över Uppsala akademis samling och Hallenbergs förteckning från 1804 1 riksdaler 36 skilling respektive 1 riksdaler 26 skilling.

Kallenberg köpte kontinuerligt inte bara större poster som de ovan beskrivna, utan även mindre partier. På auktionen efter Ditzinger 1867 köpte han spelpenningar, ett annat samlarområde han uppskattade. I augusti samma år gynnade han firma Selling & Sahlström i Göteborg genom inköp av ett Säteröre 1631 samt en kontramarkerad femöring från Karl XI. Han gjorde förvärv av även förmodade ickenumismatiker, vilket anteckningar som "köpt af en gosse, kopparslagare, skolyn-

ling, jude" etc vittnar om. Myntsamlare var inte heller de som erbjöd Kallenberg att köpa jordfynd, i bästa fall till kronan hembjudna men avböjda. Av en av dessa gossar köpte han så en Göteborgs ettöring från 1636, vilken gossen funnit i de fästningsvallar, som i slutet av 1800-talet ännu omgav delar av staden Kristianstad. Läroverksadjunkten fick även en hel del mynt till skänks.

Av inköpskanalerna förtjänar ytterligare en att nämnas. Vid åtminstone tre tillfällen gjorde Kallenberg större inköp av C. F. Lundberg i Göteborg. Första affären av dignitet ägde rum den 7 september 1867. Då köptes en blandning av svenska mynt, polletter och spelpenningar. Totalt sålde Lundberg för närmare 32 riksdaler. Redan i november samma år nåddes en ny uppgörelse. Främst mynten var denna gång av större dignitet. Så ingick t.ex. en Gustav II Adolfs Elbing-riksdaler och ett öre SM 1715. Även utländska mynt ingick i affären, vilken belöpte sig till 47 riksdaler 50 öre. Samtidigt bytte han till sig en anseelig mängd polletter. Inte mindre än tjuo av Avestas instämplade polletter fann vägen till Kristianstad. I oktober 1868 gjordes ännu en affär, denna gång omfattande enbart polletter. Lundbergs pollettsamling var betydande, men Kallenbergs blev så mycket mera imponerande, som köpen från den lundbergiska samlingen var ägnade komplettera de viktiga köp som gjorts från den scharpska samlingen redan 1851.

Ur xplocken ovan framgår inte att Kallenberg även sålde mynt. I de bevarade anteckningsböckerna finns emellertid flera exempel på försäljningar av objekt. Kallenberg avyttrade vid några tillfällen ett flertal riksdalrar och guldmynt av ganska anseeligt värde. Då sådana mynt inte var särskilt vanliga i den egna samlingen, är det troligt att dessa dyrare mynt köptes in för att säljas med en avans som kunde reinvesteras i för Kallenberg intressantare föremål, t.ex. polletter och spelpenningar. Ett mera ingående studium av förteckningarna kan säkert ge bättre besked i frågan.

Myntfynden i Kallenbergs samlingar

För en del av mynten i Kallenbergs samling nämns att de är "jordfynd". Även om Kallenberg nitiskt förde anteckningar om sina myntförvärv, förekommer sparsamt med uppgifter om var mynten har hittats. Det kan konstateras att Kallenberg i hög grad prioriterade information om myntens proveniens ur tidigare myntsamlingar snarare än deras geografiska härkomst. De tillfällen då fyndplatserna ändock omnämns är emellertid intressanta. Delvis opublicerade fynduppgifter finns

i Kallenbergs anteckningar samt på några av de myntpåsar som han har skrivit. Förutom det ovan nämnda fyndet från Kristianstads fästningsvallar finns följande myntfynd med angiven fyndproveniensen:

- 32 romerska bronsmynt från 300-talet kommer ur ett fynd från Trier i Tyskland. Myntens härkomst framgår av anteckningar på myntpåsarna.

- Av en bonde i Källinge, Finja socken i Skåne, köpte Kallenberg den 20 oktober år 1869 mynt som tidigare hembjudits till staten. Han införskaffade 26 svenska mynt präglade under Karl XI samt två tyska mynt med tpq 1676. Uppgiften finns förtecknad i Kallenbergs anteckningsbok, men mynten har inte kunnat identifieras i myntsamlingen. Källingefyndet omnämns även i ATA (utan inv. nr). Det löstes inte in av SHM/KMK, men förtecknades och skall ursprungligen ha innehållit 74 mynt. Fyndet gjordes vid användande av en slagruta i ett stenröse på en äng tillhörig Källinge bys ägor.

- Från Skanör införskaffade Kallenberg två danska mynt präglade under Erik av Pommern samt Fredrik I. Fyndorten framgår av anteckningar på påsarna som mynten ligger i.

Ett intressant inköp utan beskriven fyndproveniensen bör nämnas. Kallenberg skriver i sina anteckningar att han införskaffat 13 myntplåtar à 1 daler silvermynt från 1676 för 2 kr den 9 februari 1869 av en bonde, okänt varifrån. Flera av myntplåtarna såldes sedan vidare. Enligt en anteckning kommer mynten från ett fynd, men tyvärr saknas närmare uppgifter. I norra Skåne och södra Småland har flera plåtmynt med datering till 1676 och åren strax innan påträffats som sannolikt härrör från den s.k. Loshultskuppen då svenskarna rövdades på delar av sin krigskassa. Ett stort antal plåtmynt av valörerna 1 och 2 daler silvermynt spreds därefter på bygden³.

Det kanske intressantaste myntfyndet i Kallenbergs samling är medeltida och kommer från Bjärehalvön. Av Kallenbergs anteckningar framgår att han förvärvade större delen av Vejbyfyndet⁴ från Barkåkra socken. I Kallenbergs anteckningar under år 1871 står följande att läsa: "Köpt af ett myntfynd af engelska och franska mynt, funna i Barkåkra sn år 1870 och först hembjudna kronan. Mynten, 443 st till antalet och vägande 46 lod, inköptes för 1 Rdr 75 öre lodet, hvilket inalles utgör Rmt Rdr-80:50". Det innebär att Kallenberg troligen har köpt hela den del av fyndet som kronan inte förvärvade. Om fyndomständigheterna är sedan tidigare känt att mynten påträffades "af arbetarkarlen Anders Ols-

son vid odling af en mossjord å egorna till hemmanet N° 5 och 6 Vejby"⁵. De inlösta mynten sorterades in i samlingarna på Kungl. Myntkabinettet, vilket innebar att många av mynten tyvärr förlorade sina proveniensuppgifter. De inlösta mynten kom från Tyskland, Flandern, Brabant, Luxemburg, Réthel, Porcien, Berg, Holland, England, Skotland och Irland⁶. Mynt från fyndet som har behandlats i artiklar är åtta franska gros turnois från regenterna Louis IX (1266-1270), Philippe III (1270-1285), Philippe IV (1285-1314) och Philippe V (1316-1322) samt tre skotska mynt präglade under Alexander II (1214-49) och Alexander III (1249-1286)⁷.

Antalet mynt som ursprungligen ska ha funnits i Vejbyfyndet är 558 varav SHM/KMK löste in 119 för 28 riksdaler och resten returnerades till upphittaren. Samtliga mynt förtecknades i bilagan till inventariet. Följaktligen bör enligt de redovisade uppgifterna av SHM/KMK 439 mynt ha återsänts, men enligt Kallenberg förvärvade han 443 mynt. Kanske hade upphittaren ytterligare några exemplar i sin ägo som aldrig kom till myndigheternas kännedom? Det exakta antalet mynt som fyndet ursprungligen bestod av kan därför inte bestämmas till närmare än ca 560. Samtliga mynt som finns antecknade i Kallenbergs anteckningsbok har inte gått att identifiera på Regionsmuseet i Kristianstad. Diskrepansen kan tänkas bero på flera olika faktorer. En möjlig anledning är att Kallenberg bytte bort eller sålde mynt från Vejbyfyndet efter att han hade förvärvat dem (tabell 1 och 2).

Fyndet har troligen deponerats under första hälften till mitten av 1300-talet. Det dominerar av engelska sterlingar och de yngsta mynten

5. ATA

6. SHM/KMK bilagan till inventariet, jfr. Lindahl 1952: 43

7. Golabiewski Lannby 1986: 29-34; Wiséhn 1992: 121

Bild 5. Gros turnois från Vejbyfyndet från Skåne tillsammans med Kallenbergs handskrivna myntkuvert (Regionsmuseet i Kristianstad. Foto C. v. Heijne).

3. Edvardsson 1960; Hammarberg 1997: 84ff

4. SHM/KMK 4416

Bild 6. Engelska sterlingar från Vejbyfyndet från Skåne tillsammans med Kallenbergs förtryckta myntpåse (Regionsmuseet i Kristianstad. Foto C.v. Heijne).

präglades i England under Edward III (1327-77)⁸. De engelska mynten åtnjöt ett högt anseende i Danmark såväl som i hela Europa och från och med 1290-talet förekommer allt oftare omnämnande av engelska sterlingar i skriftliga dokument som testamenten och år 1318 i Erik Menveds tullsatser. Den franska gros turnois infördes i Frankrike 1266 av Louis IX (1266-1270). Den kom att präglas fram till 1300-talets slut. I Vejbyfyndet finns enligt Kallenbergs anteckningar gros turnois präglade under Philip IV (1285-1314) med tillnamnet den sköne. Gros turnois har i Norden framförallt påträffats inom det gamla danska området. Däremot är fynden få från det svenska fastlandet⁹.

Det som framför allt är utmärkande för Vejbyfyndet är att det inte innehåller några inhemskt präglade mynt. Paralleller till fyndet saknas emellertid inte då flera fynd från södra Skandinavien under 1300-talet helt eller i stor utsträckning består av utländska mynt¹⁰. Ett exempel är fyndet från Ebbelnæs på Møn i Danmark som innehåller 384 mynt varav 139 är franska turnoser, 164 är engelska, skotska och irländska sterlingar och 28 är tyska hjälpenningar. Det skandinaviska materialet i fyndet utgörs av fyra gotländska örtugar. Fyndet kan tidigast ha deponerats på 1340-talet. Anledningen till att Danmark är rikt på fynd med en hög andel utländska mynt under perioden 1340-1400

⁸. SHM/KMK bilagan till inventariet

⁹. En förteckning över svenska fynd som innehåller gros turnois har publicerats av Monica Golabiewski 1986: 29ff.

¹⁰. En förteckning över fynd i Danmark, Skåne, Halland och Blekinge med turnoser, sterlingar och hjälpenningar har publicerats av Lindahl 1952: 41ff. För vidare information om fynden se även *Danmarks Middelalderlige Skattefund c. 1050-c. 1550*.

är den oroliga politiska situationen som i sin tur återverkade på myntningen. Under 1320-talet låg den politiska makten huvudsakligen hos andra än den danske kungen. Kung Kristoffer hade pantsatt merparten av Skåne till de holsteinska grevarna. År 1332 löste Magnus Eriksson ut Skåne, Blekinge och Lister från Johan av Holstein med en pant om 34 000 mark silver av den kölnska vikten, motsvarande 170 000 mark svenska penningar¹¹. Redan 1360 tog dock den danske kungen Valdemar Atterdag tillbaka Skåne. Den politiska situationen påverkade myntningen och under perioden 1241 till 1377 präglades de s.k. borgarkrigsmynten som under 1300-talet till största delen innehöll koppar. På 1330-talet upphörde myntningen i västra Danmark medan den fortsatte, fast oregelbundet, i Lund. Därmed ökade de utländska myntens betydelse och i västra Danmark kommer de mer eller mindre att ersätta de inhemska mynten.

Sammanfattning

Kallenberg närde ett intensivt och långvarigt intresse för att samla mynt. Detta medförde att han inte endast samlade för egen räkning utan också för Kristianstads Högre Allmänna Läroverk vid vilket han var verksam. Alla nya förvärv till hans egen och skolans samling antecknades i skrivböcker med noteringar om från vem mynten införskaffats och på vilket sätt det skett, d.v.s. genom gåva, köp eller liknande. I Kallenbergs omfattande myntsamling har kopparmynten en särskild ställning. I samlingarna införlivades även så kallade "jordfunna mynt". Samma år som Kallenberg dog testamenterade han medel till stipendiefonder. Därtill donerade han sin myntsamling samt de båda skåp som mynten förvarades i till Kristianstads stad och de finns nu på Regionsmuseet i Kristianstad.

Källor

Ahlén, A., 1882-1888. *Förteckning öfver Kristianstads Högre Allmänna Läroverks samling af mynt och minnespenningar m.m.* Del 1-3, Christianstad.

Edvardsson, V., 1960. *Loshultskuppen 1676. En märklig händelse från snapphanefejden*. Hässleholm.

Golabiewski Lannby, M., 1986. Gros tournois i Kungl. Myntkabinettet. *SNT* 1986: 2, s. 29-34.

Golabiewski Lannby, M., 1995. Makt, mark och penningar. *Myntningen i Sverige 995-1995*. Numismatiska Meddelanden XL. Stockholm 1995. S. 83-107.

¹¹. Golabiewski Lannby 1995:91

Myntherre	Antal
Frankrike	
Philip IV (1285-1314)	
Tours, jfr Dev. 1395, Timm 591	31
England och Skotland	
Under Edward I:s regering	
London, EDWR'	66
Dito, EDVRR	13
Dito, EDW REX ANGL, Dev. 1351	2
Bury, EDWR	1
Bristol, EDWR', Timm 108	9
Canterbury, EDWR, Timm 109/10	21
Dito, EDVRR	3
Durham, EDWR', Timm 111	1
Edinburgh, EDWR'	1
Lincoln, EDWR', Timm 114. Dev. 1345	1
Waterford, EDWR', Timm 118	1
York, EDWR', Timm 112, Dev. 1341	3
Under Edward II:s regering (1307-1327)	
London, EDWAR R., Dev. 1363	73
Dito, EDWAR R.	20
Bury, EDWAR, Dev. 1353	2
Canterbury, EDWAR, Timm 123, Dev. 1355	49
Dito, EDWAR R., Timm 119	17
Durham, EDWAR, Dev. 1359	12
Edinburgh, EDWAR	7
Dito, EDWAR R., Dev. 1360	4
Under Edward III:s regering (1327-77)	
London, EDWARD R.	10
Canterbury, EDWARD R., Dev. 1367	2
Otydliga engelska mynt av Edward I/II?	
London	37
Canterbury	21
Myntort?	34
Irland	
Edward I	
Dublin, EDWR', Timm 117, Dev. 1340	2
Sammanlagt	443

Tabell 1. Lista över de mynt som Kallenberg antecknade att han hade förvärvat från Vejbyfyndet. Referensverk till bestämmningarna är "Fotregneelse over Georg Friderich Timms udmærkede Mynt- og Medaillesamling" del III med förkortningen Timm samt "O. Devegge's Mönt- og Medaille-Samling" del II som förkortas Dev.

	Philip IV, Frankrike	Edward I, England	Edward II, England	Edward III, England	Edward I-II, England	Totalt
Tours	23	-	-	-	-	23
Bervic	-	1	2	-	-	3
Bristol	-	4	-	-	-	4
Canterbury	-	21	55	2	-	78
Dublin	-	2	-	-	-	2
Durham	-	1	12	-	-	13
Edinburgh	-	1	10	-	-	11
Lincoln	-	1	-	-	-	1
London	-	65	65	7	17	154
Waterford	-	1	-	-	-	1
York	-	3	-	-	-	3
Obestämda	-	-	-	-	9	9
Totalt	23	100	144	9	26	302

Tabell 2. Tabell över de mynt från Vejbyfyndet som kunde identifieras på Regionsmuseet i Kristianstad i augusti 2004. Listan är baserad på de bestämningar som nedtecknats av Kallenberg på myntpåsarna. En mer ingående studie av kan eventuellt påverka bestämningen av en del av mynten.

Hammarberg, I., 1997. Plåtmynt från snapphanarnas tid. *SNT* 1997:4, s. 84-88.

Hauger, P., 1884. *Danmarks Myntvæsen og Mynter i tidsrummet 1241-1377*. Köpenhamn.

Danmarks Middelalderlige Skattefund fra c. 1050-c. 1550. Bd I och II, Red. J. S. Jensen et al. Köpenhamn 1992.

Lindahl, F., 1952. Møntfundet fra Ebbelnæs på Møn. *NNÅ* 1952, s. 11-54.

Svenska Dagbladet 28 juni 1910. Runa över Kallenberg.

Thordeman, B., 1937. Nordens offentliga myntsamlingar. *NNÅ* 1937, s. 117-146.

Wiséhn, I., 1992. Medeltidsskatten från Vejby torvmosse. *SNT* 1992, nr 4/5, s. 121.

SHM/KMK inv.: Inventarieförteckning vid Statens Historiska Museum/Kungl. Myntkabinettet.

Summary

Jubilee doctor and coin collector Berndt Samuel Kallenberg (1826-1910) lived and worked in Kristianstad in north eastern Skåne, where he was teacher at *Kristianstad Högre Allmänna läroverk*. This article presents Kallenberg's numismatic deeds by three authors. The first section is written by Ian Wiséhn and is a short biography of Kallenberg and a description of his donations. Subsequently Dan Carlberg makes an account of Kallenberg's accomplishments as a coin collector. Finally Cecilia von Heijne presents coin finds acquired by Kallenberg.

Opublicerade uppgifter

ATA: Antikvariskt-Topografiskt Arkiv. Stockholm.
Kallenbergs anteckningar (Kr.M. 109/72), Regionsmuseet i Kristianstad